

Sygn. akt IV KK 106/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk (przewodniczący)

SSN Dariusz Kala

SSN Zbigniew Kapiński (sprawozdawca)

Protokolant Weronika Woźniak

przy udziale prokuratora del. do Prokuratury Krajowej Krzysztofa Urgacza,
w sprawie skazanego **A. K.**

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 11 stycznia 2023 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego - na niekorzyść

od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

z dnia 25 marca 2021 r., sygn. akt VI K 501/20,

**uchyła zaskarżony wyrok łączny Sądu Rejonowego w
Tarnowskich Górach i sprawę przekazuje temu Sądowi do
ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach, wyrokiem łącznym z dnia 25 marca 2021 roku, sygn. akt VI K 501/20, połączył wobec A. K., w pkt 1, na podstawie art. 85 § 1 kk i art. 86 § 1 kk w zw. z art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o

dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19, kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami w sprawach VII K 26/19, II K 298/19, II K 545/19/K, VI K 343/19 i opisanymi wyżej w punktach od I do IV i wymierzył A. K. w ich miejsce karę łączną 6 (sześciu) lat pozbawienia wolności; w pkt 2 ustalił, iż w zakresie objętym wyrokiem łącznym poszczególne połączone wyroki nie podlegają odrębnemu wykonaniu; w pkt 3 na mocy art. 572 kpk w zw. z art. 81 ust. 2. ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 umorzył postępowanie w zakresie wydania wyroku łącznego odnośnie skazania opisanego w pkt V tj. wyroku Sądu Rejonowego Katowice - Wschód w Katowicach, sygn. akt III K 444/19; w pkt 4 na mocy art. 577 kpk zaliczył skazanemu na poczet orzeczonej w pkt 1 kary łącznej okresy kar dotychczas odbytych w sprawach podlegających łączeniu; w pkt 5 zwolnił skazanego od ponoszenia kosztów w sprawie wydania wyroku łącznego.

Kasację od powyższego wyroku wniósł Prokurator Generalny zarzucając mu:

1. rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa karnego procesowego:

- art. 410 k.p.k. w zw. z art. 574 k.p.k., polegające na pominięciu przez sąd wynikających z materiału dowodowego i mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy danych, dotyczących odbycia przez skazanego A. K. kar orzeczonych wyrokami: Sądu Rejonowego w Będzinie z dnia 30 maja 2019 r., sygn. akt VII K 26/19 oraz Sądu Rejonowego w Pszczynie z dnia 26 czerwca 2019 r., sygn. akt II K 298/19, w następstwie czego doszło do rażącego naruszenia art. 85 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 r. „ polegającego na połączeniu kar jednostkowych orzeczonych wskazanymi wyżej wyrokami z karą jednostkową orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego dla Krakowa -Krowodrzy w Krakowie z dnia 31 lipca 2019 r., sygn. akt II K 545/19/K oraz karą łączną orzeczoną wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 23 października 2019 r., sygn. akt VI K 343/19, zmienionym wyrokiem Sądu

Okręgowego w Gliwicach z dnia 19 czerwca 2020 r., sygn. akt VI Ka 2/20 i orzeczeniu kary łącznej w wymiarze 6 lat pozbawienia wolności, w sytuacji gdy kary orzeczone wyrokami o sygn. akt: VII K 26/19 i II K 298/19 zostały w całości wykonane - odpowiednio do dnia: 23 grudnia 2019 r. i 22 grudnia 2020 r., a więc przed orzekaniem w przedmiocie wydania wyroku łącznego, co skutkowało brakiem warunków do objęcia tych skazań karą łączną;

- art. 410 k.p.k., art. 413 § 1 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 574 k.p.k. oraz art. 569 k.p.k., polegające na pominięciu przez Sąd wynikającej z materiału dowodowego i ujawnionej w toku rozprawy głównej oraz mającej istotne znaczenie dla zapadłego rozstrzygnięcia okoliczności wskazującej na wydanie wobec skazanego wyroku Sądu Rejonowego w Sosnowcu o sygn. akt III K 1428/18 i nieuwzględnieniu tego skazania w części wstępnej wyroku łącznego, a w konsekwencji zaniechaniu objęcia węzłem kary łącznej, wraz z karą 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego dla Krakowa-Krowodrzy w Krakowie z dnia 31 lipca 2019 r., sygn. akt II K 545/19/K oraz karą łączną 5 lat pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 23 października 2019 r., sygn. akt VI K 343/19, zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 19 czerwca 2020 r., sygn. akt VI Ka 2/20, kary 4 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wskazanym wyrokiem Sądu Rejonowego w Sosnowcu z dnia 10 lipca 2019 r., sygn. akt III K 1428/18, w sytuacji gdy orzeczona na mocy tego wyroku kara przed orzekaniem w przedmiocie wydania wyroku łącznego nie została wykonana w całości i podlegała połączeniu stosownie do treści art. 85 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 r. w następstwie czego doszło do rażącego naruszenia wskazanego przepisu.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego niniejszą kasacją wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora okazała się zasadna i uwzględnienie podniesionego w niej pierwszego z zarzutów dotyczącego rażącej obrazy przepisów postępowania karnego tj. art. 410 k.p.k. w zw. z art. 574 k.p.k. oraz przepisu prawa materialnego w postaci art. 85§2 k.k. skutkowało uchyleniem zaskarżonego wyroku łącznego

wydanego przez Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach i przekazaniem sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Na wstępie rozważań zauważyć należy, że z uwagi na fakt, że nie zostało sporządzone pisemne uzasadnienie zaskarżonego wyroku to nie można poznać bezpośrednio toku rozumowania Sądu Rejonowego w zakresie zastosowanego w niniejszej sprawie stanu prawnego. Ta kwestia wynika jedynie ze wskazanej w treści wyroku łącznej podstawy prawnej jego wydania czyli art. 85§1 k.k., art. 86§1 k.k. w zw. z art. 81 ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielonych przedsiębiorcom dotkniętymi skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 oraz należy ją domniemywać z faktu, że skoro wszystkie zbiegające się kary orzeczone wyrokami w sprawach VII K 26/19, II K 298/19, II K 545/19, VI K 349/19 zostały orzeczone przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. tj. przed dniem 24 czerwca 2020 r. to Sąd rejonowy w Tarnowskich Górach zastosował w przedmiotowej sprawie przepisy rozdziału IX Kodeksu Karnego w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 r. Podkreślić zaś należy, że zgodnie z treścią art. 81 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. (Dz. U. z 2020 r., poz. 1086, z późn.zm.) przepisy rozdziału IX ustawy zmienionej w art. 38 w brzmieniu dotychczasowym, stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia niniejszej ustawy. Zgodnie zaś z treścią ustępu 2 tego artykułu przepisy rozdziału IX ustawy zmienionej w art. 38, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy. W art. 38 pkt 3 wymienionej ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. zmieniono zaś przepis art. 85 k.k. i nadano mu brzmienie jakie obowiązywało przed jego nowelizacją w 2015 r., co oznacza, że od 24 czerwca 2020 r. kara łączna orzekana jest ponownie w przypadku realnego zbiegu przestępstw rozumianego jako popełnienie przez sprawcę kilku (co najmniej dwóch) przestępstw, zanim zapadł pierwszy, chociażby nieprawomocny wyrok za którekolwiek z nich. Z przepisu tego wyeliminowano zaś wymóg przewidujący, że podstawą orzeczenia kary łącznej są kary podlegające wykonaniu, co w sposób jednoznaczny wynika również z dodanego przepisu art. 91a k.k. Skoro więc z treści zaskarżonego wyroku, w tym z powołanego art. 81 ust. 1 ustawy z 19 czerwca

2020 r. oraz faktu, że wszystkie zbiegająca się kary orzeczone wyrokami wymienionymi w pkt. 1 zostały orzeczone przed wejściem w życie omawianej ustawy tj. przed dniem 24 czerwca 2020 r., to we wskazanych realiach faktycznych i prawnych gdy kary orzeczone wyrokami o sygn. akt VII K 26/19 i II K 298/19 zostały w całości wykonane, doszło do rażącej obrazu art. 85 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 r. Przepis ten wskazywał bowiem, że podstawą orzeczenia kary łącznej są wymienione i podlegające wykonaniu w całości lub w części kary lub kary łączne za przestępstwa o których mowa w § 1. Jak trafnie wskazał prokurator w uzasadnieniu swojej kasacji z akt przedmiotowej sprawy wynika, że skazany A. K. karę 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną w sprawie o sygn. akt VI K 26/19 odbył w całości w okresie od dnia 26 czerwca 2019 r. do dnia 23 grudnia 2019 r., zaś karę 1 jednego roku pozbawienia wolności orzeczoną w sprawie o sygn. akt II K 298/19 odbył w okresie od dnia 23 grudnia 2019 roku do dnia 22 grudnia 2020 roku a więc obie te kary skazany odbył przed datą wydania w dniu 25 marca 2021 roku zaskarżonego kasacją wyroku łącznego. W opisaney sytuacji połączenie wymierzonych kar, wcześniej w całości odbytych przez skazanego z karą łączną 5 lat pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 23 października 2019 r., sygn. akt VI K 343/19 zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 19 czerwca 2020 r., sygn. akt VI Ka 2/20, jak zasadnie wskazał autor kasacji było całkowicie błędne i bezpodstawne, i stanowiło również przejaw rażącej obrazu art. 410 k.p.k., który to przepis nakłada na sąd uwzględnienie wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności. W konsekwencji tego doszło również do rażącego naruszenia art. 85 § 2 k.k., gdyż połączono w węzeł kary łącznej jednostkowe kary pozbawienia wolności odbyte w całości przez skazanego A. K. przed datą wydania zaskarżonego wyroku łącznego przez Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach. We wskazanym stanie prawnym zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego nie może zaś podlegać łączeniu kara, której wykonanie zostało w całości zakończone (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2019 r., sygn. akt V KK 499/18, Lex nr 2607276, z dnia 7 maja 2020 r., sygn. akt I KK 108/19, Lex nr 3207782 oraz z dnia 21 lipca 2020 r., sygn. akt III KK 120/20, Lex nr 3127052). Zdaniem Sądu Najwyższego powyższe uchybienia miały

istotny wpływ na treść wydanego wyroku łącznego, gdyż doszło do połączenia w wyroku łącznym kar jednostkowych, które zostały w całości wykonane a zatem zgodnie z treścią art. 85 § 2 k.k. w obowiązującym stanie prawnym nie mogły one być połączone i objęte węzłem kary łącznej przez Sąd Rejonowy w wydanym wyroku łącznym.

Zasadnie podniesiono również w kasacji, w ramach zarzutu rażącej obrazu art. 410 k.p.k., art. 413§1 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 574 k.p.k. oraz art. 569 k.p.k., kwestię pominięcia przez Sąd Rejonowy okoliczności związanych z wydaniem wobec A. K. wyroku Sądu Rejonowego w Sosnowcu o sygn. akt III K 1428/18 i nieuwzględnienie tego skazania w części wstępnej wyroku łącznego a w konsekwencji zaniechanie objęcia węzłem kary łącznej kary 4 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wskazanym wyrokiem, która to kara w dacie wydania wyroku łącznego nie została jeszcze wykonana w całości a zatem zgodnie z treścią art. 85 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 r. podlegała połączeniu z karą 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną w sprawie o sygn. akt II K 545/19/K oraz karą 5 lat pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 23 października 2019 r., sygn. akt VI K 343/19, zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 19 czerwca 2020 r., sygn. akt VI Ka 2/20.

Podkreślić jednak należy, że kwestia połączenia przedmiotowej kary 4 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej w sprawie o sygn. akt III K 1428/18 z pozostałymi dwoma karami 6 miesięcy i 5 lat pozbawienia wolności była z pewnością aktualna w dacie wydawania zaskarżonego kasacją wyroku tj. w dniu 25 marca 2021 r., gdyż skazany odbywał powyższą karę w okresie od 22 grudnia 2020 r. do dnia 21 kwietnia 2021 r. Jednakże z uwagi na zmianę w omawianym zakresie realiów faktycznych i prawnych powyższa okoliczność podniesiona przez skarżącego nie stanowiła podstawy do uchylenia zaskarżonego wyroku, gdyż zgodnie z treścią art. 85§2 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 r. aktualnie wymieniona wyżej kara 4 miesięcy pozbawienia wolności nie podlegałaby już połączeniu węzłem kary łącznej z uwagi na jej wykonanie w całości.

Przy ponownym rozpoznaniu przedmiotowej sprawy Sąd Rejonowy powinien mieć na uwadze poczynione wyżej rozważania oraz uwzględnić w ramach aktualnego stanu prawnego możliwość ewentualnego objęcia węzłem kary łącznej kar jednostkowych orzeczonych wobec skazanego A. K. za przestępstwa pozostające w zbiegu realnym przy zastosowaniu regulacji zawartej w art. 4§1 k.k., której dopuszczalność w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego nie budzi wątpliwości (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2021r., sygn. akt I KZP 2/21, Lex nr 3240557).

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w wyroku.